

Det er makt i de foldede hender

Det var på sommeren 1923. Far skulle i lensmannsskyss til Røst. Men denne dagen lå øya innrullet i skodde. Med far som skipper og en ekte Ibestad-væring som lensmann skulle vel dette gå bra likevel mente de.

De gikk fra Værøya torsdag morgen og fant opp til Røst på et vis. Fredags morgen skulle så turen gå tilbake til Værøy. Skodda la som graut over begge øyene. De gikk ut Blomskjærleia, la så kursen der de trodde Værøya lå. Tiden blev utgått, men ingen Værøy var i sikte. Så ble Hein motoren stoppet for å spare på oljen. Fokkseilet ble heist opp.

Så gikk hele dagen uten noe resultat. Det var begynt å lide på kveld og de to begynte å kjenne hungeren. Turen over Røsthavet var ikke lenger enn at de ikke trengte noe mat, mente de. Lensmannen var ikke vant med våking, så det ble mest far som måtte stå atte i rorhuset i utkikingen.

Men for oss som gikk og ventet ble tida utholdelig. Vi som var barn trodde vel ikke at det skulle tilstøte dem noe. De var jo to vante sjøfolk. Men ho mor skjønte nok hva som var blitt galt. De var kommet ut av kurs i skodda.

Gyngestolen fra stua ble tatt inn i kjøkkenet.

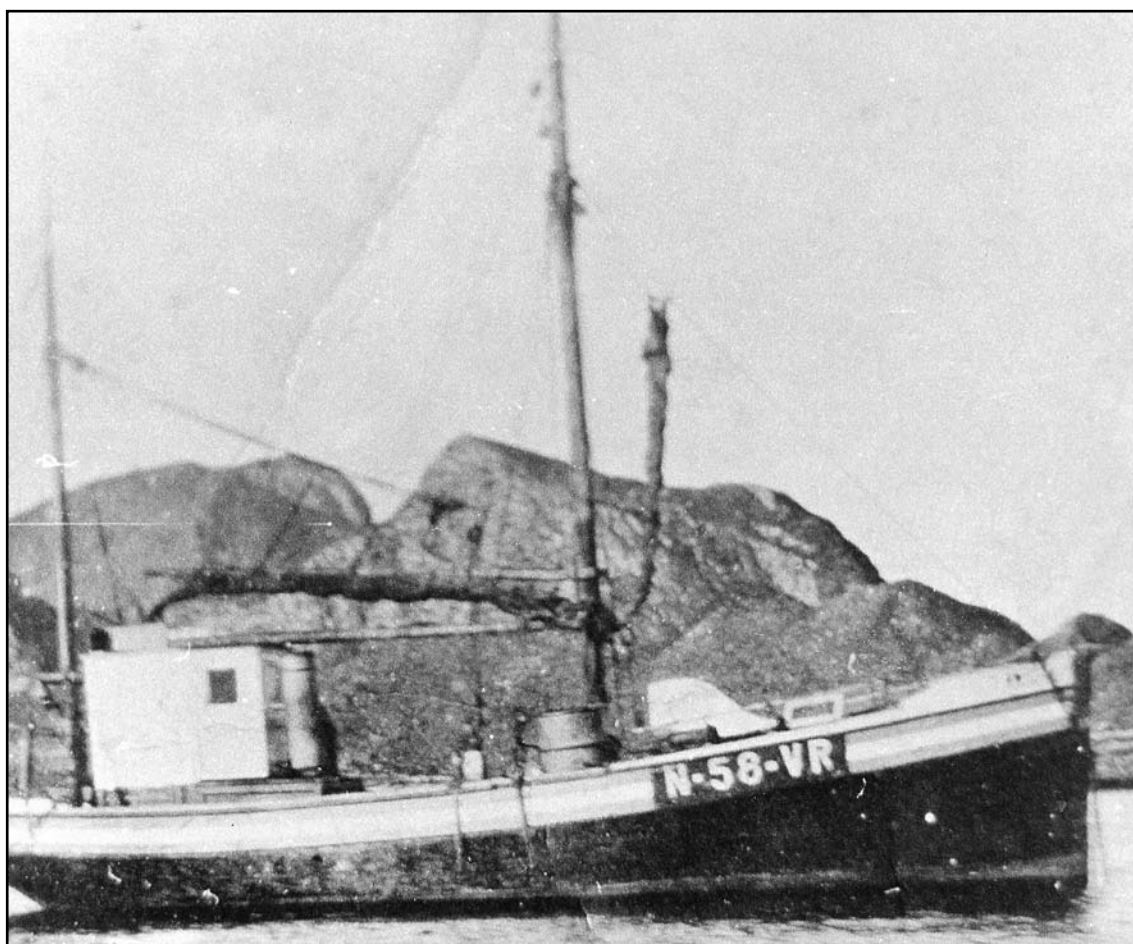
Her satt mor lengste tiden av disse vanskelige døgnene. Jeg husker hvordan hun gråt og ba.

Vi som var barn fikk oss kveldsmat. Etter at vi hadde takket for maten var det å gå til mor i gyngestolen. Vi holdt henne om halsen og tørret tårer. Mor ba oss be for de to som hun sa «ligger ute i havet og ikke vet hvor de er».

Det gikk lang tid for søvnen tok oss. Men vi var alle skjønt enig at når bare natten var gått så var skodda letnet og m/k «Ella» lå i fortøyningen med både far og lensmannen.

Men neste dag kom og gikk som den første. Natten i gyngestolen hadde tatt på mor. Hun var blitt blek og satt med et pledd omkring seg og med foldede hender. Hun var blitt så stille. Vi la igjen hendene om halsen hennes. Jeg som var 8 år og eldste gutten skulle være den sterke. Da jeg stod med hendene om halsen til mor, så jeg henne inn i øynene og sa:
— Du mamma, du må forstå at han pappa har vært ute i like mye skodde før.

Utpå formiddagen neste dag kom

oppsynsskipet «Michal Sars» til øya. Det var gamle fyrmester Hernes som hadde fått dette til. Han ble med fartøyet som skulle gå nordover til Melbo. Derfra skulle de gå til yttersia for å lete vestover når skodda letnet.

En ting har jeg tenkt på nå, etter jeg er blitt en eldre mann. Det var den omsorg naboer og slektninger viste for oss. Det satt hele tiden noen ved mors side og trøstet. De hadde både middagsmat og annen mat med til oss.

MK "Ella" slik skøyta så ut i sine velmaktsdager.

I de årene var det ingen telefon på telegrafstasjonen, bare morsenøkkelen. Der satt en dame som hette frøken Ness. Henne vil jeg alltid huske. Natt som dag satt hun og lyttet.

Men en ny dag kom og fjellene og husene var fortsatt ikke å se. Det samme været hadde de to ute i havet og nu var de blitt veldig sultne. Så kom Selset bak i rohuset til far. Han fortalte at han hadde funnet en

tom fiskekakeboks. Han hadde sittet og skrapet det lille fettlaget som var i kantene. Boksen var tomspist for mange døgn siden. Fremme på dekket stod en kasse med noen gamle brosmes. Selset tok sjø i en kasserolle og kokte av disse. Så

kommer han bak til far og utbryter: Ludvig, dette var godt. Så skulle far gi seg frem for å smake på det. Men ved første biten han smakte på ville det bare komme opp igjen.

Ibestadværingen var til vanlig ikke den som sparte på glosene fra svartboka. Men nu var han stilnet. Han kommer så igjen til rorhuset.

- Du Ludvig, sier han, I Guds navn tror du vi finner land? Tankene gikk vel til henne han var forlovet med, og som senere ble hans hustru. - Å jo, sier far det er mange foldede hender oppe i Værøy nå.

Det er blitt lørdagskveld. Da plutselig, i skodda dukker det opp en fiskeskøyte. Det viste seg at de var fra Vestersand på yttersiden av Vestvågøya. De fikk tamp ombord og ble med opp. Dette var bare et tilfelle, for kutteren hadde vært i Borgvåg og på hjemturen viste det seg at det var lite olje ombord. Så måtte de tilbake til Borgvåg for å fylle. Men lensmannen advarte far ikke å fortelle at han hadde en lensmann ombord.

I Vestersand fyllte de olje og kjøpte mat. Søndags morgen lettet skodda. Da gav de seg på hjemveien.

Tidlig på søndagsmorgenen går

kjøkkendøra opp hjemme.

Inn styrter ei trøtt men glad frøken Ness. I hånden har hun et telegram. Hun kaster seg om halsen på mor og utbryter: De lever! Hun viser mor telegrammet. - De kommer hjem i dag, sier hun. Nå var det glede i Strandheim! Frokostbordet ble dekket. Vi som var barn ble pyntet for å gi oss til kirka. Denne søndagen var det konfirmasjon i kirka på Nordland. Det ble en kirketur jeg aldri glemmer.

Havet var blankt, - ikke en sky på himmelen. Under konfirmantavhøringen så jeg at prestefrua var og visket noe til mannen, like så til ei jente far var onkel på som var konfirmant denne søndagen.

Selv hørte jeg vel ikke meget av hva presten sa. Jeg hadde nok med å holde utkikk med vinduet som jeg visste at «Ella» snart skulle vise seg gjennom. Da Guds-tjenesten var slutt skulle vi så gå ut til bestefar-gården. Der var det konfirmasjonsfest. I Lars-gården bodde onkelen min som hadde eldstejenta som konfirmant. Men vi ble snare der.

Jeg ville bare legge på sprang hjemover. Det var nesten så de andre søsknene ikke klarte å følge.

Da vi åpnet kjøkkendøra stelte mor kaffe til alle som var kommet for å høre om denne turen. Gyngestolen var flyttet ut av kjøkkenet. Mor rettet armene mot oss. Aldri har jeg sett mor så vakker. Det var nesten som en engel.

Det skinte i det vakre ansiktet! Men så

fikk jeg øye på han far inne i stua, la
beinveien inn og med hendene om halsen
klemte jeg til. Nå må du gi han far litt ro!
sa mor, men jeg bare så ham inn i øynene
og klemte til enda en gang.

Så ble det kveld. Mor fulgte oss opp til
lof-tet. Aldri har jeg vel følt at andre
verset i «Gud som har oss småbarn kjær»
var så vakkert som denne kvelden da jeg
lå med små armer om mors hals og ba:
Gud bevare himmel og jord og mine
søsken, far og mor Gud bevare store og
små Guds engler følger oss hvor vi går.

Lensmannen hadde nå begitt seg ned til
Raanesgården.

Kjæresten hadde nettopp kommet.
Det var ikke godt å få sovne. Men så
kommer mor og far og legger seg. Da var
det en som krøp opp i senga til han far.
Med et par armer igjen om fars hals gikk
det ikke mange minuttene før han sovnet.

Men morgenen etter fortalte de begge to
at om natten reiste jeg meg i sengen retter
hendene i været og i søvne synger: Der
kommer far.

*«Den vesle fiskerbåt
har båret frem
så mang ein dåd.»*

Kirkeblad for Værøy og Røst. August 1991